

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהל: תל אביב, רחוב גורדון 3, פ.ד. 22262/3/4 ת.א.דואר 136 • מען מברקים: "עוזמפרם" • העורך הראשי: אורי אכנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורכת-בנית: יוסי שגון • עורכת כותוב: לילית בוארון • צלמני מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהל: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: "העולם הזה" בע"מ • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב כ"י אביגדור • הפצה "גד" בע"מ • גלופות צינגורפיה "כספי" בע"מ.

לפני מעקמים עובדות פשוטות. מילחמה מונעת יתכן רק בין מדינות, שביניהן קיים שלום. אין שלום ביניהן ובין אויביהן, הטוענים בגלוי, כי במצב מילחמה, המתבטא גם בשפיכות דמים מתמדת, יוצא הצד המותקף למיבצע צבאי (לא של תגמול, לא של "פגע והיסוג", אלא של "קום שחרר והישאר") אין זו לא "מילחמה מונעת" ולא "מילחמה יזומה", אלא מיבצע, שתכליתו המעשית היא לשים קץ למילחמה המוכרת, הקיימת והמשתוללת, ומשמעותו מדינית היא התגוננות. אלו הן אבחנות מדיניות ומסורתיות חשובות מאוד, וצד לי על שער-תונים ושרים בישראל מסייעים, אם מתוך חוסר-התבוננות ואם מתוך עורף "אקטיביזם", לתעמולת אויבינו ותומכיהם בחוץ-לארץ, בדברים על תוכניות למילחמה "מונעת" או "יזומה", או על אפשרות של מילחמות מסוג זה.

„אדמת אבות כבושה“

מבחינה צבאית, ההבדל בין "מילחמה מונעת" ובין "מיבצעי הגשמה" (הנבדלים ממיבצעי "תגמול") אף הוא מהותי מאוד. יכולנו עד עתה, ועודנו יכולים, לא להיגרר למילחמה בבת אחת בכל החזיתות, אשר תבוא עלינו — אם עד אז לא נפעל — ביוזמת אויבינו ביום שאינו רחוק עוד, בו כוחם הצבאי יעלה על כוחנו. אילו המלצתי על מה שקרוי "מילחמה מונעת", הייתי צריך להציע לשלוח את צבאנו לכל שלושת הכיוונים בעת ובעונה אחת.

אין ספק בלבי, כי מבחינה מוסרית היה הדבר מוצדק לחלוטין, כי המדובר הוא לא בכיבוש "אדמות זרים" (בניגוד לדברי חילול-השם וההיסטוריה של ראשי הממשלה ושרי-הביטחון • אלא בשיחור אדמת-אבות כבושה וגזולה. אבל בעמוד האומה בפני אויבים רבים ובפני סכנות, המאיימות על עצם קיומה, עליה לדעת לכלכל את מעשיה מן הבחינה האיטרא-טבית. פיזור יום של כוחותינו בשלוש הזיתות יבשיות הוא מסוכן ביותר, כפי שמסוכן יהיה גם הפיזור הכפוי, ביום בו אויבינו יתקיפנו בכל החזיתות, "מיבצע הגשמה" בדרום פירוש, לדעתי, חיסול חזית ולא רק חיסול בסיס. ומאחר שהחמור רה בסכנות הצפויה לנו, בגלל הסיבות הידועות לכל, היא ממצריים, יש, קודם כל, לחסל את החזית המצרית. לשם כך דרוש לנו מערך אופנסיבי (בייתר דיוק: אופנסיבי-דפנסיבי) בדרום, ומערך דפנסיבי (בייתר דיוק: דפנסיבי-אופנסיבי) בחזיתות האחרות. מבחינה זו, השיקול האיטרא-טגי צריך לקבוע, ולא השיקול הטקטי ואף לא השיקול "התגמולי".

(על השאלה אם הוא מוכן להצטרף ל"קואליציה לאומית" של כל המפלגות, מלבד מק"י): אני רואה, אדוני העורך, כי התשובה לשתי שאלותיך הראשונות נעשתה ארוכה כרצונת-עזה.

אם יוצע לתנועת-החרות להצטרף לממשלה, הריני רשאי להניח, כי מוסדותיה הנבחרים והמוסמכים של התנועה ידונו בהצעה כזו לאור עקרונותיה ולאור מצבה לפניהם. ירשה נא לי להוסיף הערה בשולי ה-שאלה: בדרך כלל דרושה לאומה חופשית אר-פועל, לא פחות מכפי שדרושה לה ממשלה. ואם מפא"י היא השלטת בישראל, טבעי ובלתי-ימנע הוא שתנועת-החרות היא באופוזיציה. באחד הימים יהיה להיפך. **עד כאן דבריו של בגין לפני 25 שנים.** אולי אתה תמה על הסיגנון היידידותי, שבו התייחס מר בגין אל העולם הזה. לא היה בכך כל תופעה חריגה. במשך כל השנים התייחס בגין אל העולם הזה ואל עורכיו בידידות אישית רבה, למרות התנגדותו הקיצונית לדיעותינו. הוא רחש תמיד אמון להגיונותנו, והיה בטוח כי דבריו יופיעו בשבועון זה בצורה הגונה. גם בעניין זה לא השתנה בגין ב-25 השנים האחרונות.

מה היתה נמשכת מיספר שעות נוספות (מחצות עד אור הנוק) לשחרר את כל הרצועה הכבושה, פירוש הדבר, שהמיבצע הינו, מבחינה צבאית, אפשרי לחלוטין. בתנאים מדיניים וצבאיים מיוחדים, (כגון, ניתוק התחבורה בין מצריים ובין עזה על-ידי הבריטים בימי פארוק, או ריב נגיב-נצר, או שימוש בגורם האפתעה, כמו בליל הא-ינוויס, ועוד) אפשר היה לחסל את בסיס התוקפנות המסוכן הזה, אולי אף בלי אבידות, או עם אבידות מעטות, ובוודא בפחות אבידות, מאלו הקשורות בפשיטות התוקפניות מאותו בסיס ובפשיטות התגמול הנגדיות שלנו. הריני מניח, כי כל איש שיחי, השור מע את העצה האיטרא-טבית הזאת, שאלה אחת מרחפת על פתותיו: ומה על 200 אלף ה"פליטים"?

הנהגה תשובתי: והנה ברצונת עזה 200 אלף בורחים ער-ביים, כפי שאין 900 אלף בורחים באזור רים אחרים, אם של ארץ-ישראל ואם של ארצות אחרות. הערבים מסמכים את הי אומדנים האלה על מיספר המנות הניתן ל"פליטים" על-ידי סוכנות אר"ם. זוהי אסמכתא דמיונית.

זכורני, כי אפילו בבית הסוהר הסובייטי טי, אשר מתענוגותיו נהניתי בימים עברו, היינו מקבלים מיספר-מנות גדול יותר ממיספר האסירים בתא. בוודאי, לא אגלה לך סוד, אדוני העורך, אם אומר, כי המשטר בבית-הסוהר הסובייטי הוא קפי דני למדי, ובאשר ל"מנות" אולי אין קפדני ממנו, ובכל זאת, ידעו האסירים איך שהוא להסתדר "אפילו עם מחלקי המנות של הנ.ק.ו.ד. הבורחים הערביים אינם אסירים. ומחל-

ראשיהאופוזיציה מנחם בגין (עם וכלי שפם)
"לטלק את הפולש המצרי"

קי המנות שלהם אינם סוהרים סובייטיים, אלא שליחי אר"ם. אפשר, איפוא לתאר מהו היחס, או חוסר היחס, בין מיספר המנות לבין מיספר הפיות במח נותיהם. מפי איש, הקרוב לחוגי הממ"ש שלה, שמעתי, כי על פי האומדן נמצאים ברצועת עזה לא יותר, ואולי אף פחות, מ-80 אלף בורחים.

ועתה הרשה נא לי לעמוד על המונח "מילחמה מונעת". אומר מייד: הריני שולל את המונח הזה תכלית השלילה. ולא בגלל מה שאפשר אולי לנכות "טר-מינופוביה", אלא משום שמונחים מסוי • כאשר נכבשה הרצועה כעבור שנה, הסתבר כי אכן היו בה 200 אלף פלי-טים ועתה.

ריים, ומה ההבדל בין "מילחמה מונעת" ובין "מיבצעי הגשמה" (כפי שהציע א): המלצתי, בשטח המדיני-צבאי, אינן חדשות. השמעתי אותן לפני שנים, גם מעל עמודי העולם הזה. ביצוען או היה הרבה יותר קל מהגשמתן היום. בעוד הרדשים מיספר, ובוודאי בעוד שנים מיספר פל, יהיה הרבה יותר קשה לפרוץ מבחינה המימית. מכפי שהדבר ניתן להיעשות היום. עצתי לאומה: לסלק את הפולש המצרי

קרא ירי

מומחים לתיקשורת ציינו לא פעם, כי העולם הזה נבדל מכל עיתון אחר בכך שהוא מקדיש תשומת-לב רבה לעבר. ב-עודו מדווח על ההווה, ומשתדל לנתח את סיכויי העתיד, הוא מזכיר לעיתים תכר פות את העבר, ולא רק במדורו הקבוע, זה היה העולם הזה שהיה לפני 25 שנה. אנו עושים זאת בהכרה מלאה, מתוך האמונה כי אי-אפשר להבין נכונה את ההווה, ולא כל שכן את העתיד, בלי לזכור את העבר. האם אפשר להאמין לשימועון פרס? מה הם סיכויי ההצלחה של ממשלה בראשות יצחק רבין? איך להעריך את מעשיו ומחדליו של מנחם בגין? כל השאלות האלה מחייבות תשור בות הגיונות מנסיון העבר. מי ששוכח את העבר, נגזר עליו לחזור על גניאותיו בלי הרף. לגביו אין ההיסטוריה אלא "דבר ארוך אחד אחרי השני" כאימרת ההיסטוריון הבריטי. אין הוא מסוגל לגבש לעצמו תמונה אמיתית, להסיק מסקנות הגיוניות. יתכן שזהו אחד ההבדלים בין אדם אינטליגנטי ובין אחד שאינו כזה.

ראיון ברחוב רוזנבאום

לפני כמה ימים הודיע השגריר האמריקאי בקאהיר, רוי אתרסון, כי הנשיא אנור אל-סאדאת מתח סופית קו על ממשלת בגין. הוא התיימש מכל אפ-שרות להגיע עימה להסכם על האוטונומיה, והחליט להמתין עד לבחירות בישראל. קוראי העולם הזה לא היו זקוקים לדיווח זה של אתרסון. הם קראו זאת בשבוי עון זה, לפני שלושה שבועות, במסגרת הדיווח שלי על שיחותי עם אישים מצריים בעת ביקור הנשיא יצחק נבון בי קאהיר (העולם הזה 2253).

הנשיא אל-סאדאת יכול היה להגיע מוזמן למסקנה זו, אילו קרא ראיון שהע-ניק מנחם בגין לפני 25 שנים ביוני להעולם הזה. זה היה בנובמבר 1955, שנה לפני מיבצעי-סיני.

מר בגין קיבל אותי אז בדירתו, ברחוב רוזנבאום בתל-אביב, וענה לעשר שאלות שהצגתי לו (ולכמה מנהיגים אחרים). הצעתו העיקרית: יש לכבוש את רצועת עזה ולהחזיק בה לצמיתות (העולם הזה 1, 946 בדצמבר 1955).

בגין הפתיע את העולם כאשר חתם על חוזה-השלום עם מצריים. שהחזיר לי-מצרים את כל צהי-האי סיני. לא היתה בכך אפתעה למי שמכיר את בגין, כי מעולם לא טען מנהיגי-החרות כי סיני היא חלק מארץ-ישראל. כבר באותו ראיון, לפני 25 שנים, היתה כלולה התשובה לשאלות של היום. האיש שאמר אז מה שאמר, לא יכול היה ללל להעלות על הדעת שבעוה (ובגדה המעי רבית על אחת כמה וכמה) תקום אי-פעם ישות פלסטינית כלשהי. **הנה כמה מותשובותיו של בגין:** (לשאלה אם הוא בעד מילחמה במצ-

דויד ברגוריו.
לפני שנים